

SLEZINA (LIEN)

Popis orgánu

- orgán patřící do krevního i lymfatického oběhu; největší lymfatický orgán v těle; CAVE! velmi křehký orgán, při poranění a následném krvácení, odtéká krev do peritoneální dutiny!
- rozměry: *d* 12 cm, *š* 7 - 8 cm, *tl* 3-4 cm, *hm* 150 – 200 g
- lok.: levé podžebří, dorzokraniálně od žaludku nalevo; její podélní osa probíhá podél X. žebra (tzv. *slezinné žebro*), tak že zadní pól obvykle nepřesahuje IX. žebro a je vzdálen asi 3 – 4 cm od trnu Th₁₀, přední pól nepřesahuje XI. žebro, resp. nepřesáhne hranici levé kostoartikulární čáry (spojnice art. sternoclavicularis sin. a chrupavky XI. žebra)
- plochy:
 - **facies visceralis**: konkávní, obrácená k útrobám; díky **hilus lienis** (místo vstupu/výstupu cév, nervů, ... do/z sleziny) je dělena na: i) **facies gastrica**, ii) **facies renalis**; X! malá plocha na předním pólu – **facies colica**
 - **facies diaphragmatica**: konvexní
- okraje: **margo sup. (s. acutus)**: ostrý horní okraj, **margo inf. (s. obtusus)**: tupý dolní okraj
- póly: **extremitas ant.**: přední pól, orientován ventrokaudálně, směrem k levému žebernímu oblouku, **extremitas post.**: zadní pól, orientován dorzokraniálně, směrem k páteři

Topografické vztahy sleziny

- facies gastrica – žaludek
- facies renalis – levá ledvina
- facies colica – colon, resp. flexura coli sin.
- facies diaphragmatica – bránice

Fixace sleziny

- **lig. gastrolienale**: peritoneální řasa, fce: spojení slezinného hilu s curvatura major ventriculi; kraniálně přechází v **lig. gastrophrenicum**
- **lig. pancreaticosplenicum**: fce: spojení mezi cauda pancreatis a slezinným hilem; obsah: vasa lienalia (a. + v.)
- **lig. splenorenale (lig. phrenicosplenicum)**: směřuje dorzálně, fce: spojení slezinné branky s L ledvinou a bránicí; X! směrem doprava a kaudálně přechází v mesocolon transversum

Vnitřní stavba sleziny

- povrch: **vazivové pouzdro** – z pouzdra odstupují do nitra parenchymu sleziny **vazivové trámce** (trabeculae)
- uvnitř: rozlišujeme **bílou** a **červenou pulpu**; základní stavební jednotka pulpy (**pulpa lienis**): retikulární buňky, makrofágy, retikulární vlákna; vzniká síť s „oky“, v nich jsou:
 - a) u bílé pulpy – plazmatické buňky, lymfoblasty a lymfocyty,
 - b) u červené pulpy – erytrocyty
 - **červená pulpa**: složena z buněčného retikula (**Billrothovy provazce**), to je vyplněno krví a tzv. krevními sinusy
 - **bílá pulpa**: lymfatická tkáň – uspořádaná ve folikuly a v nich uložená zárodečná centra jsou oblastmi výskytu B-lymfocytů; X! periarteriální úseky obsahují T-lymfocyty

Cévní a nervové zásobení sleziny

- **tepny**: **a. lienalis** (ta se, před vstupem do hilus lienis, dělí na rr. lienales v počtu 5 – 6), jednotlivé větve vstupují do sleziny, dělí se, probíhá v trabekulách a do pulpy vydává pak tepénky (kalibr á 0,2 mm) – tyto větévky se však dále větví a prochází skrze folikuly; po výstupu z folikulů se větví již štětičkovitě (vznikají tzv. *aa. penicillatae*), dělí se v prekapiláry a nakonec se vlévají do sinusů – odtud pak do žilního systému sleziny
- **žíly**: **v. lienalis** – odvádí krev do **v. portae**
- **míza**: odváděna lymf. cévami (probíhají podél tepen), X! lymfa obohacena o lymfocyty
- **nervy**: autonomní – **plex. lienalis** (pochází z plex. coeliacus)

Základní funkce sleziny - příklady

- zásobárna krve, místo zániku poškozených (starých) erytrocytů, obranná funkce, tvorba lymfocytů (bílá pulpa), zásobárna trombocytů